Umut Oran
Basın Açıklaması
09.02.2013

İşte AKP'nin al-sat modelinin ekonomiyi getirdi nokta:

TARLADA TRAKTÖR ATÖLYEDE MAKİNE SANAYİDE ÇARKLAR DURDU

- Ekonomide tepe taklak gidiş sürüyor.
- Reel geliri düşen, borçlanma kapasitesi dolan vatandaş tüketimi; zor durumdaki sanayici üretimi ve yatırımı kıstı. Reel sektörde iş ilişkileri bozuldu; protestolu senet ve karşılıksız çekler patladı, şirket kapanışları çığ gibi. Bu koşullarda, Türkiye'ye yağmur gibi sıcak para yağmasına rağmen, bu girişler geçmişteki gibi ekonomiyi suni biçimde canlandırmaya; kağıt üzerinde de olsa büyütmeye artık yetmiyor.
- Aralık'ta sanayi üretimi yüzde 3.8 düşüş gösterdi. Sanayi üretiminde 2012'nin tümündeki artış yüzde 2.3'le çok düşük düzeyinde kaldı. İlk çeyrekte yüzde 2.8, ikinci çeyrekte yüzde 3.5, üçüncü çeyrekte yüzde 2.7 olan üretim artışı, son çeyrekte yüzde 0.3'e kadar geriledi.
- Sanayi üretim artışının yüzde 3 olduğu ilk dokuz ayda GSYH büyüme oranı yüzde 2.6 çıkmıştı. Sanayi üretiminin son çeyrekte yerinde sayması, 1 Nisan'da açıklanacak 2012 yılı son çeyrek ve yıllık büyüme performansı için de olumsuz işaret verdi. 2012 için yüzde 3.2'ye düşürülen revize büyüme hedefi bile tutmayacak.
- Aralık ayında imalat sanayii alt sektörlerinin çoğunda üretim düştü. Stratejik alt sektörlerde büyük kan kaybı yaşanıyor.
- En hızlı üretim düşüşü yüzde 26.8'le diğer ulaşım araçlarında kaydedildi. Bilgisayar yüzde 16.6, elektrikli teçhizat imalatı yüzde 16.5, mobilya yüzde 11.5, makine ve ekipman imalatı yüzde 10.2 ile kan kaybının en ağır olduğu alt sektörler.
- Üretim, ihracat ve istihdam açısından ülke ekonomisinde çok önemli bir yere sahip en stratejik sektörlerden otomotivde aralıkta yüzde 9.1 düştü. Kimyada yüzde 9, kauçuk ve plastikte yüzde 8.2, kayıtlı medyanın basımı ve çoğaltımında yüzde 4, makine ve ekipmanların kurulum ve onarımında yüzde 2, ana metal sanayiinde yüzde 1.9, diğer metalik olmayan minerallerde yüzde 1.8, gıdada yüzde 1.4 üretim düşüşü yaşandı.
- Yıllık bazda ise en hızlı üretim düşüşü yüzde 8.9'la mobilya sektöründe yaşandı. Otomotiv yüzde 5.5'lik düşüşle ikinci sırada yer aldı. Geçen yıl üretim, kauçuk ve plastikte yüzde 3.9, elektrikli teçhizat imalatında yüzde 3.3, diğer metalik olmayan minerallerde yüzde 2.5, makine ve ekipmanların kurulum ve onarımında yüzde 2.4 düşüş gösterdi.
- Sanayici, üretici, ihracatçı, reel sektör ekonomideki yavaşlama ile birlikte bir takım açmazla karşı karşıya… Reel sektör-bankacılık ilişkilerinde sıkıntı yaşanıyor. Sanayiciler, Bankacılık Yasası'nda değişiklik istiyor.
- Sanayici bütçe açıklarını kapamak için getirilen vergi artışlarının, ekonomideki belirsizliği daha da artırdığı görüşünde. Her an değişebilen vergi ve harçlar, üretim ve yatırım kararlarını güçleştiriyor. Bu da ekonomideki yavaşlamayı daha da hızlandırıyor, reel sektör üzerindeki baskıyı artırıyor.

- Ülke ekonomisi adım adım çöküşe giderken, AKP tek adam rejimini tesis etmek için ülkenin siyasi yapısını, hukuk sistemini alt üst edecek değişikliklerin telaşında…
- AKP, başka ülkelerin içişlerine karışma, yönetimini devirme, ülke kaynaklarını Suriyeli isyancılara aktarma misyonunu sürdürüyor.
- Hükümetler, ülke ve toplumun çıkarına olmayan işler yerine; ülke ekonomisindeki sorunlara odaklanmalı, sanayinin içinde bulunduğu sıkıntıları aşacak önlemlere kafa yormalı, sanayicinin önünü açacak düzenlemelere yoğunlaşmalı…

AKP'nin ülkeyi getirdiği noktada ekonomide tepe aşağı gidiş, sanayide çöküş sürüyor. Reel geliri düşen, artık borçlanma kapasitesi kalmayan vatandaş her türlü özendirmeye rağmen tüketimi kısmakta karlı. İç ve dış pazardaki daralma nedeniyle zor durumdaki sanayici üretimi, önünü göremeyen girişimci yatırımı kıstı. Reel sektörde iş ilişkileri bozuldu; protestolu senet ve karşılıksız çekler patladı, şirket kapanışları çığ gibi büyüdü. Bu koşullarda, dünyada oluşan likidite fazlası ve "parayla para kazanma"nın en cazip ortamını bulması nedeniyle sıcak paracılar Türkiye'ye akın ediyor, yağmur gibi sıcak para yağıyor. Ancak, yüklü sıcak para girişleri bile geçmişteki gibi ekonomiyi suni biçimde canlandırmaya, kağıt üzerinde de olsa büyütmeye artık yetmiyor.

Sanayi çakıldı

AKP'nin ekonomiyi taşıdığı kötü nokta, Cuma günü açıklanan Aralık 2012 sanayi üretimi verileriyle daha da netleşti. Milli gelirde önemli ağırlığa sahip olan sanayide üretim, Aralık ayında yüzde 3.8 düşüş gösterdi. Sanayi üretiminde son çeyrekteki artış yüzde 0.3'te kaldı; yıllık artış sadece yüzde 2.3 oldu. Bu gelişme, Nisan başında açıklanacak 2012 büyüme oranına ilişkin sanayi cephesinden alınmış olumsuz bir sinyal niteliği taşıyor. Perşembenin gelişi Çarşambadan bellidir…

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre toplam sanayi üretiminin geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3.8 düştüğü Aralık ayında sanayinin üç temel sektöründen imalat sanayiinde yüzde 3.6, madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 10.6, elektrik, gaz ve suda yüzde 2.9 üretim düşüşü yaşandığı dikkati çekiyor.

Takvim etkisinden arındırılmış endeks de aralık ayında önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1.4, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış endeks ise bir önceki aya göre yüzde 1.5 oranında bir düşüşü gösteriyor.

Büyümeden umut yok

GSYH'nin ana dinamosu ve büyüme oranının en önemli öncü göstergesi olan sanayi üretimindeki kötü gidiş henüz açıklanmayan 2012 büyüme oranına ilişkin tabloyu da şimdiden ortaya koydu.

Ekim'deki yüzde 5.7'lik düşüş sanayi üretimi, Kasım'da ise önceki yılın aynı ayındaki bayram tatilinin baz etkisiyle yüzde 11.3 artmıştı. Sanayi üretiminin Aralık'ta yüzde 3.8

düşüş göstermesi ile 2012'nin son çeyreğinde (Ekim-Kasım-Aralık) geçen yılın aynı dönemine göre artış sadece yüzde 0.3 düzeyinde oluştu.

Sanayi üretiminde ilk çeyrekte yüzde 2.8, ikinci çeyrekte yüzde 3.5, üçüncü çeyrekte yüzde 2.7 olan üretim artışının, son çeyrekte yüzde 0.3'e kadar düşmesi, son çeyrekte GSYH'deki tablonun da kötü olduğunu ortaya koyuyor. Buna göre 2012'de büyümede en kötü çeyrek, Ekim-Aralık dönemi.

2012'nin ilk dokuz ayında GSYH büyüme oranı yüzde 2.6'da kalmıştı. Sanayi üretiminden gelen işaret, son çeyrekte büyümenin neredeyse durma noktasına geldiğini gösteriyor.

2012'nin tümü için başlangıçta yüzde 4 olarak belirlenen hedef daha da aşağı çekilerek yüzde 3.2'ye revize edilmişti. Bu revize hedefin tutması için ise GSYH'de son çeyrekte yüzde 5 dolayında bir büyüme yaşanması gerekiyor. Ancak son çeyrekte gerçekleşen yüzde 0.3'lük sanayi üretim artışı, bunu neredeyse imkansız kılıyor. GSYH'de en önemli ağırlığa sahip olan sanayide performansın, son çeyrekte çok düşük kalması nedeniyle GSYH'de yüzde 3.2'lik revize yıllık büyüme hedefinin tutmayacağı, büyümenin bunun da altında çıkacağı anlaşıldı.

Sanayi üretiminde değişim(%)

	2010	2011	2012
Ocak	12,8	19,2	1,5
Şubat	17,6	14,0	4,6
Mart	21,4	10,6	2,4
Nisan	16,9	8,9	1,6
Mayıs	14,9	8,2	5,9
Haziran	10,0	7,0	3,0
Temmuz	8,8	7,0	3,4
Ağustos	10,8	3,8	-1,8
Eylül	10,4	12,1	6,2
Ekim	9,9	7,5	-5,7
Kasım	9,4	8,5	11,3(*)
Aralık	**16,7**	**3,7**	**-3,8**
Yıllık ortalama	**13,1**	**8,9**	**2,3**

(*): Artışta önceki yılın Kasım ayındaki bayram tatili etkili oldu.
Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre artış yüzde 3.1.

Sanayide çöküş Aralık'ta hızlandı

Aralık ayında imalat sanayii alt sektörlerinin çoğunda üretim düşüşü yaşandı:

- ✓ Alt sektörler içinde en hızlı üretim düşüşü yüzde 26.8'le diğer ulaşım araçlarında kaydedildi.
- ✓ Bilgisayar yüzde 16.6, elektrikli teçhizat imalatı yüzde 16.5, mobilya yüzde 11.5, makine ve ekipman imalatı yüzde 10.2 ile kan kaybının en ağır olduğu alt sektörleri oluşturdu.
- ✓ Üretim, ihracat ve istihdam açısından ülke ekonomisinde çok önemli bir yere sahip en stratejik sektörlerden otomotivde sektörünün üretimi yüzde 9.1 geriledi.
- ✓ Kimyada yüzde 9, kauçuk ve plastikte yüzde 8.2, kayıtlı medyanın basımı ve çoğaltımında yüzde 4, makine ve ekipmanların kurulum ve onarımında yüzde 2, ana metal sanayiinde yüzde 1.9, diğer metalik olmayan minerallerde yüzde 1.8, gıdada yüzde 1.4 üretim düşüşü yaşandı.

- ✓ Kağıt, tekstil ve derideki üretim artışı yüzde 1'in altında kaldı.

Sanayide yıllık üretim artışı yüzde 2.3'de kaldı

Sanayi üretiminde geçen yılın tümünde önceki yıla göre artış yüzde 2.3 olarak gerçekleşti. Sanayi, 2010 yılında yüzde 13.1 ve 2011 yılında da yüzde 8.9 oranında üretim artışı kaydetmişti.

- ✓ Üç temel sektör içinde yıllık bazda en hızlı artış yüzde 4.7 ile elektrik, gaz, su sektöründe yaşanırken, sanayi üretiminin, ihracatın ve istihdamın en büyük bölümünü gerçekleştiren imalat sanayiindeki yıllık artış yüzde 2'de kaldı.
- ✓ Aralıkta tütün, içecek, giyim ve petrol dışındaki imalat sanayii alt sektörlerinde üretim düşüş gösterdi ya da artış çok düşük kaldı.
- ✓ Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yıllık üretim artışı da yüzde 1.8'le çok daha düşük oldu.
- ✓ İmalat sanayiinde en hızlı üretim düşüşü yüzde 8.9'la mobilya sektöründe yaşandı.
- ✓ Stratejik sektörlerden motorlu taşıtlar yüzde 5.5'lik düşüşle ikinci sırada yer aldı.
- ✓ Geçen yıl üretim kauçuk ve plastikte yüzde 3.9, elektrikli teçhizat imalatında yüzde 3.3, diğer metalik olmayan minerallerde yüzde 2.5, makine ve ekipmanların kurulum ve onarımında yüzde 2.4 düşüş gösterdi.
- ✓ En önemli sektörlerden petrol, deri ve kimyada yıllık üretim yerinde saydı. Bilgisayar, giyim, medya ve gıdada üretim artışları çok düşük kaldı.

Sanayi üretiminde önceki yıla göre değişim (%)

	ARALIK		YILLIK	
	2011	2012	*2011*	2012
TOPLAM	***3,7***	**-3,8**	***8,9***	**2,3**
MADENCİLİK VE TAŞOCAKCILIĞI	***6,7***	**-10,4**	***3,0***	**1,8**
İMALAT SANAYİ	***2,8***	**-3,6**	***9,2***	**2,0**
Mobilya imalatı	*13,3*	-11,5	*22,1*	-8,9
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork)	*-3,5*	-9,1	*16,0*	-5,5
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	*-1,1*	-8,2	*11,6*	-3,9
Elektrikli teçhizat imalatı	*6,3*	-16,5	*17,7*	-3,3
Diğer metalik olmayan mineraller	*1,5*	-1,8	*6,8*	-2,5
Makine ve ekipmanların kurulum ve onarımı	*-6,8*	-2,0	*8,0*	-2,4
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	*-10,6*	0,9	*7,6*	0,1
Kimyasallar ve kimya ürünleri imalatı	*-5,7*	-9,0	*5,6*	0,1
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri	*-9,0*	8,2	*6,8*	0,4
Bilgisayarlar, elektronik ve optik ürünler	*5,7*	-16,6	*14,1*	1,3
Giyim eşyaları imalatı	*-10,6*	12,5	*-0,6*	1,5
Kayıtlı medyanın basım ve çoğaltımı	*8,9*	-4,0	*16,3*	1,6
Gıda ürünleri imalatı	*-1,5*	-1,4	*6,2*	1,9
Makine ve ekipman imalatı	*11,1*	-10,2	*22,1*	2,8
Kağıt ve kağıt ürünleri	*1,9*	0,3	*8,8*	4,0
Tekstil ürünleri imalatı	*1,2*	0,7	*0,0*	4,4
İçeceklerin imalatı	*-14,9*	19,3	*1,5*	5,0
Fabrikasyon metal ürünleri	*8,5*	3,0	*15,1*	6,2
Diğer imalatlar	*3,4*	0,5	*6,0*	6,4
Ana metal sanayii	*-0,4*	-1,9	*6,8*	7,5
Temel eczacılık ürünleri	*16,9*	4,5	*8,7*	10,1
Tütün ürünleri imalatı	*-18,5*	39,9	*-2,7*	20,0
Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri	*17,8*	3,7	*18,7*	24,4
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	*140,3*	-26,8	*30,3*	28,5
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE	***10,3***	**-2,9**	***8,6***	**4,7**

Reel sektör sıkıntılı

Ekonomik durgunluk nedeniyle devletin bütçe açığı büyüdüğü gibi firma bilançoları da bozuluyor. Bu nedenle bankalar, risk algısıyla kredi vermede ketum davranıyor, en küçük risk algısında krediyi geri çağırıyor. Firmaların varlıklarını devam ettirebilmeleri için gerekli olan finansman kanalları zorlaşıyor. Bankaların, mevzuattan kaynaklanan sorumluluklar nedeniyle kredi açmakta katı davranmaları, reel sektörü olumsuz etkiliyor. Sanayiciler, finansman kanallarının açık kalmasını sağlamak için Bankacılık Yasası'nın gözden geçirilmesini istiyor.

Çek Yasası'nda hapis cezası kaldırılırken karşılıksız çeklerin bedelinin tahsilatını kolaylaştıracak ve hızlandıracak önlemler alınmaması istismara açık bir ortam doğurdu, piyasadaki güven sarsılırken, firmalar birbirlerine kredi açmaz oldu.

Sanayiciler bütçe açıklarını kapamak için getirilen vergi artışlarının, ekonomideki belirsizliği daha da artırdığı görüşünde. Her an değişebilen vergi ve harçların, üretim ve yatırım kararlarını güçleştirdiğini ifade ediyorlar. Tüm bu gelişmeler, ekonomik büyüme hızını olumsuz etkiliyor, reel sektör üzerindeki baskıyı artırıyor.

İSO 500 listesinde yer alan sanayi kuruluşlarının dörtte biri zarar ederken bankaların kârı artıyor. Sanayici, "***Hepimiz bankalara çalışıyoruz***" diyor... Bankalar sanayiyi finanse ederken nazlanıyor, yüksek kredi faizleriyle kredi kullanımını imkânsızlaştırıyor.

Sanayici, bankaların kredi açmalarını zorlaştıran Bankacılık Yasası'nda değişiklik istiyor.

Ocak ayında imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı son üç yılın en düşük düzeyine indi. Bu durum, reel sektör güvenine de yansıyor.

AKP'nin aylar süren çalışma sonucunda ve büyük iddialarla uygulamaya koyduğu yeni teşvik sistemine rağmen, bu alanda da sorunlar yaşanıyor. OSB'lerde yapılamayacak yatırımlar hariç her türlü sanayi yatırımının OSB'lerde yapılmasının zorunlu ve cazip hale getirilmesi gerekiyor. **AKP, ASO'nun** "Küçük kapalı alan gerektiren sanayi tesislerinin, küçük sanayi kapsamında tanımlanması ve bunların yerel yönetimler tarafından oluşturulan küçük sanayi sitelerinde kurulmasının sağlanması" **taleplerine kulak vermeli.**

Ülke ekonomisi sürekli kan kaybederken, AKP iktidarı "tek adam rejimi" tesis etmek için ülkenin demokratik birikimini sıfırlayacak, siyasi yapısını, hukuk sistemini alt üst edecek değişikliklerin telaşında…

AKP, bir yandan da başka ülkelerin içişlerine karışma, yönetimini devirme, Türkiye'nin kaynaklarını Suriyeli isyancılara aktarma misyonunu sürdürüyor.

İktidar, ülke ve toplumun çıkarına olmayan işler yerine; ülke ekonomisindeki sorunlara odaklanmalı, sanayinin içinde bulunduğu sıkıntıları aşacak önlemlere kafa yormalı, sanayicinin önünü açacak düzenlemelere yoğunlaşmalı…